

До:
д-р Зоран Трајчевски, директор
Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Примено:			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
03	6314	1	

Врз основа на член 196-г и член 196-ф од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр.40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16 и 142/16), а во врска со Писмениот извештај за извршен надзор (мониторинг) на Трговското радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, бр.10-6240/1 од 06.12.2016 година, Привремената комисија за следење на медиумско претставување, доставува: IS: 11

ПРЕДЛОГ за изрекување мерка

До Привремената комисија за следење на медиумско претставување доставен е Писмен извештај за извршен надзор (мониторинг) на Трговското радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, бр.10-6240/1 од 06.12.2016 година, еmitуван во периодот од 21 до 30 ноември 2016 година.

Предмет на извршениот надзор (мониторинг) се: член 75 став 1 и став 2, член 75-а став 1 точка б и став 2 и член 75-б од Изборниот законик.

По разгледување на Писмениот извештај за извршен надзор (мониторинг) на Трговското радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, бр.10-6240/1 од 06.12.2016 година, Привремената комисија за следење на медиумско претставување предлага да се поведе прекршочна постапка во која судот ќе изрече прекршочна санкција – глоба за прекршување на член 75 став 1 и став 2 и член 75-а став 1 точка б и став 2 од Изборниот законик.

Образложение

До Привремената комисија за следење на медиумското преставување доставен е Писмен извештај за извршен надзор (мониторинг) на Трговското радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, бр.10-6240/1 од 06.12.2016 година, еmitуван во периодот од 21 до 30 ноември 2016 година.

По разгледување на Писмениот извештај за извршен надзор (мониторинг) на програмскиот сервис на ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје, бр.10-6240/1 од 06.12.2016 година, за периодот од 21 до 30 ноември 2016 година, како и врз основа на непосредни дополнителни согледувања при анализа на одредени прилози еmitувани во рамите на програмскиот сервис на радиодифузерот во истиот период, Привремената комисија констатираше дека при изборното медиумско претставување на правичен, избалансиран и на непристрасен начин, во услови кога е отпочната изборната кампања, постои квантитативна дисбалансираност меѓу главните политички ривали, согласно член 75 став 1 и став 2 и член 75-а став 1 точка б и став 2 од Изборниот законик.

Прекршокот е констатиран на детален и експликативен начин, и е изанализиран во Писмениот извештај за извршен надзор (мониторинг) бр.10-6240/1 од 06.12.2016 година, во точка 6. „Констатации од надзорот“, за член 75 став 1 и став 2 и член 75-а став 1 точка б и став 2 од Изборниот законик.

Со почетокот на изборната кампања, во сила влегува принципот за утврдување на балансот во известувањето за активностите на учесниците во изборната кампања – според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници, и имајќи го предвид интензитетот на кампањата. Во двете анализирани изданија на вестите, за известување од активностите во кампањите на коалициите и партиите се издвоени 5 часа 45 минути и 38 секунди (Табела 1 во Извештајот на Агенцијата). Времето посветено на известување за четирите политички субјекти кои имаат по седум листи со потврдени кандидати е следно: најмногу се информира за митинзите и средбите на претставниците на Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ - 3 часа 28 минути и 9 секунди (60,22%). Следува Коалицијата предводена од СДСМ, директниот поклинички ривал со 1 час 47 минути и 25 секунди (31,08%) што е двојно помалку; за ДУИ има 16 минути и 45 секунди (4,85%), а за Коалицијата ВМРО за Македонија нема информации воопшто. Известувано е за активностите на трите учесника во изборната кампања кои имаат по пет потврдени листи со кандидати – за Левица, за која има 6 минути и 35 секунди (1,90%), за Либерална партија – 4 минути и 46 секунди (1,38%) и за ДПА - 1 минута и 58 секунди (0,57%). Нема информации за активностите на Коалицијата за промени и правда која има листи во шест изборни единици, за двета субјекти со по четири листи – Коалицијата Алијанса за Албанците и Беса и за ПДП која има една листа.

Во сите прилози со информативни жанрови, најмногу време за директни обраќања има за претставниците на Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ – 2 часа 17 минути и 44 секунди (49,85%), а потоа за Коалицијата предводена од СДСМ – 1 час 12 минути и 28 секунди (26,23%). Нема други субјекти со застапеност поголема од 1 час (Табела 2).

Од приложеното се гледа дека дисбалансот во времето кое е дадено за партиите е огромен и неодржлив, бидејќи истиот отворено фаворизира само една партија во избраната трка додека другите или се потенети или воопшто ги нема?

Проблем секако е и квантитативното претставување на партиите. Всушност, зборот партии за вестите на овој радиодифузер речиси и нема потреба од множина – една партија (ВМРО ДПМНЕ и Коалицијата) се претставува постојано само во позитивна рамка, додека втората (СДСМ и Коалицијата) се претставени исклучиво во негативна рамка и тон.

Примери за тоа има многу и во Извештајот на мониторингот на Агенцијата исто така се говори и мож да се прочита од прилогот кој е доставен со предлогот за оваа мерка. Ќе се наведат само некои.

На 21 ноември во двете анализирани изданија на „Дневникот“ се еmitува осврт „Анализа: На 11 декември ќе се гласа за суверена и унитарна Македонија или бинационална држава“ (4 минути и 14 секунди) во кој има по кој знае кој пат старо толкување на ставовите на еден лидер, Зотан Заев, без никако нов повод (што е секако црна кампања, по дефиниција) за тоа дека „идејата на Зоран Заев за редефинирање на државата по принципот на двојазичност“ претходно дадена пред дијаспората во Берн, Швајцарија. Се користата изјави на Никола Груевски, Љупчо Димовски од СПМ и Страшо Ангелов од МААК и соопштение од ТМРО – три партии од Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ. Прилогот има негативна рамка за СДСМ.

На 22 ноември во коментаторскиот извештај „Милчин одликуван на Косово за заслуги за Албанците на Балканот“ (1 минута и 55 секунди) има негативна рамка за СДСМ. Телевизијата информира за тоа дека косовскиот претседател Хашим Тачи доделил одликувања за заслуги за унапредување на Албанците, при што фокусот е ставен на тоа дека покрај 100 други лица од Македонија, меѓу кои Али Ахмети и Мендух Тачи, вакво одликување добил и „Владимир Милчин, доскорешниот прв човек на Сорос во Македонија“. Во вториот дел од прилогот, медиумот коментира дека одликувањето „не е изненадување, со оглед на тоа што минатата година тој организираше митинг на СДСМ на кој беа декларирани ставовите кои денеска се изборна платформа на партијата – двојазичност и промена на Уставот“. Се наведува дека на тој митинг имало „поддржувачи и членови на косовската бригада на УЧК кои нескриено ги истакнуваа и симболите на голема Албанија“ и дека на настанот била „истакната и јавна поддршка за 113-та Косовска бригада, именувана по Исмет Јашари, чии членови и челни луѓе го предводеа упадот во Куманово една недела пред самиот митинг. Прилогот, кој има негативна рамка за СДСМ, е еmitуван во двете анализирани изданија на Дневникот, со тоа што во она од 19 часот не е означен со телоп.

Привремената Комисија констатира дека следниот дневник, еmitуван на 23 ноември има реториката е јасно насочена кон политичка дискредитација и тоа со употреба на меѓуетничките прашања како оружје за напад против опозицијата. Сето тоа е потенцијално опасно, бидејќи начинот на кој се презентирани информациите, во комбинација со неосновани и неаргументирани тврдења, има висок потенцијал за предизвикување етничка нетрпеливост и омраза. Политичката пристрасност во дневникот е забележлива на самиот почеток. Најавите за настаните на денот содржат коментари насочени кон јасна дискредитација на еден политички субјект, поточно опозицискиот СДСМ за потоа да се афирмираат ставовите на ВМРО-ДПМНЕ.

„СДСМ нема сериозни аргументи и програма за избори и кампањата која им трае веќе две години се темели на пропагандна употреба на непотврдени туѓи телефонски разговори, партиски прогони на неистомисленици кој го спроведува СЈО и најопасниот елемент, понудата за двојазичност и федерализација кое треба да им донесе албански гласови. Уставните промени кои ги нуди СДСМ се екстремна закана за Македонија и аргумент за албанските радикали од регионот“.

Проблемот со ваквата најава (т.н. форшпан) примарно е во тоа што создава потенцијал за ширење омраза.

Понатаму, очигледен е недостигот од атрибуција. Гледачот останува неинформиран од каде потекнуваат ваквите констатации од што се отвораат серија неодговорни прашања. Да речеме - кој и по каков критериум утврдил дека СДСМ нема сериозни аргументи и програма? Како е утврдено дека кампањата на партијата трае две и пол години?

Од каде е утврдена поврзаноста на СЈО и на активностите на СДСМ која јасно се издвојува во најавата? Како точно е установено дека понудата на опозициската партија работи кон федерализација? Како е утврдено дека на маса се уставни промени кои се наводна закана за Македонија?

Кој и како утврдил дека партијата дава аргументи на албански радикали и за кои радикали станува збор?

Веќе следната најава сведочи за јасната политичка пристрасност на најавите на информативното издание: „Од ВМРО-ДПМНЕ велат: проширувањето на Охридскиот договор, двојазичноста и кантонизацијата по урнекот на Швајцарија стои во партиската програма на СДСМ за избори“.

Неполна минута од почетокот на вестите и веќе имаме коментари и партиска пристрасност. Првата најава е коментаторска, а втората е ставена во улога на афирматор на претходно дадените коментари и тоа во полза на ВМРО-ДПМНЕ. Веќе третата најава, дека „СДСМ се обидуваат да се демантираат самите себе“, претставува продолжение на коментаторскиот тренд и јасен индикатор на обид за дискредитација на политички субјекти.

Коментаторскиот фокус на албански екстремизам и дискредитација се шири и кон поранешниот прв човек на Институтот „Отворено општество“ - Македонија, а снимката од протести која е избрана за форшпанот оди во прилог на јасниот обид за поттикнување негативна перцепција.

Како што стои и во Извештајот од мониторингот, Дневникот се отвора со обраќање на уредникот, насловено „уреднички коментар“. Во професионалната практика, коментарот подразбира изнесување аргументирани ставови, но во овој случај имаме редица коментари кои ги отсликуваат најавите. Дополнително, станува збор за информативно издание кое, барем во теорија, има улога да го информира гледачот за актуелните настани. Во практика, во случајов, имаме изнесување на лични и видно слаби аргументирани ставови на уредникот, кои кај гледачот повторно оставаат серија неодговорени прашања:

Дали ваквите изјави би можеле да предизвикаат разгорување на меѓуетничките страсти и говорот на омраза?-стои во иво оваа анализа.

Како е утврдено дека лидерот на опозицијата предизвикал шок меѓу своите гласачи и од каде се констатира дека самиот се уверил во шокот кој наводно го предизвикал? Немаме изјави од поддржувачи, ниту, пак, од самиот партиски лидер!

Врз основа на кои аргументи и факти е изведен заклучокот дека признанието кое му е доделено на поранешниот прв човек на Институтот „Отворено општество“ – Македонија, Владимир Милчин, е во директна врска со активностите на СДСМ?

Ваквите технички прашања се само дел од проблемот со уредничкиот коментар. Се отвора клучното прашање за последиците од коментирањето: како констатацијата дека „со тоа Македонците ја губат својата држава“ ќе се одрази на публиката?

„Доколку Македонија направи двојазичност на целата територија на својата држава, апсолутно секој Грк ќе има право да каже не гледаме зошто да го признаеме македонскиот јазик кој не е официјален единствен службен во таа држава, исто е колку албанскиот...“

Тука веќе станува збор за јасна сегрегација на етничките заедници во Македонија. Точна е констатацијата на уредникот дека „работите се комплицирани - не се едноставни“. Во случајов компликациите се јасно предизвикани со неаргументиран коментар, кој освен што не доликува за отворање на информативно издание, опасно си поигрува со меѓуетнички и меѓунационални прашања, потенцијално создавајќи простор за нетрпение и за омраза. Коментарот се шири кон предвидување војна во хипотетичко сценарио, поврзано со исходот на претстојните избори. Играњето со термините војна и „предвидувањето“ е едностао и казниво а за нас е битно дека претставува дополнително фрлање масло на оганот, кој е запален со неаргументирани и неиздржани коментари за федерализација. Констатацијата дека ако победи Груевски со 63 пратеници, тогаш нема за што да се грижиме, јасно ја дефинира политичката пристрасност на уредничкиот коментар, кој се става во улога на партиски навивач, кој спинува коментари за да додели поени на политичка опција.

Коментарот се шири кон дискредитација на политичките партии од албанскиот блок, со што на гледачот му се создава слика дека ВМРО-ДПМНЕ е сама против сите и, намерно или не, дополнително се придонесува кон ризикот од разгорување на меѓуетнички тензии, особено со употреба на изрази со емотивен набој како „албанските радикали“. Гледачот останува неинформиран околу идентитетот на радикалите кои се ставаат во функција на страшило, закитено со наводни задни намери на сите поголеми политички субјекти освен ВМРО-ДПМНЕ.

„Секој од Вас може да седне и да замисли како ќе изгледа во неговото место, во неговата општина двојазичноста. Како ќе изгледа на шалтер, како ќе изгледа во школо, како ќе изгледа секаде. Самата двојазичност подразбира губење на работни места па отворање на нови работни места кои треба да ги платат сите да се создаде можноста од комуникација на албански јазик“.

Коментарот сега е во улога на директно сејење страв од употреба на јазиците и индиректно дискредитирање на албанскиот јазик и неговата употреба на територијата на земјава. Уредничкиот коментар сè повеќе може да се интерпретира како обраќање со висок потенцијал за ширење

меѓуетничка нетрпеливост. На самиот крај обраќањето се движи кон границата на ширење говор на омраза со коментарите во контекст на СЈО: „Нема да имаме судски систем. Ќе имаме наци систем во кој без судови, една партиска структура на луѓето ќе им пресудува, ќе ги апси кога мисли дека треба кога на СДСМ му треба да победи“.

Јасното поистоветувуње на Специјалното јавно обвинителство со нацистите претставува дискредитација насочена кон институцијата и се граничи со говор на омразата.

Од осум и пол минути до дваесет и втората минута дневникот целосно се посветува на активностите на членови, носители на листи и функционери од ВМРО-ДПМНЕ. Јавување во живо се посветува на митингот на оваа партија во Кавадарци и се повикува прилог за активностите на лидерот на ВМРО-ДПМНЕ во Прилеп. Потоа следува прилог за активностите на носителите на листи од коалицијата предводена од оваа партија. Следниот прилог е целосно посветен на носителот на листата на коалицијата на чело со ВМРО-ДПМНЕ во Битола, Антонио Милошоски. По околу 40-минутниот блок за активностите на ВМРО-ДПМНЕ, следува јавување во живо за активностите на СДСМ. Истиот не може да биде сметан за балансиран, бидејќи за активностите на СДСМ гледачот се информира од изјави, што создава впечаток за неизбалансираност.

И во овој Дневник се повторува нападот врз Владимир Милчин и неговиот орден, но овојпат во видно поостра форма и со неоснованије поврзување на добитникот со УЧК. Носовано е секако и тврдењето дека УЧК се заблагодарува на фондацијата Сорос и Владимир Милчин, бидејќи ордените ги дава државата Косово. И се повторуваат низа коментари, меѓу другото стои и заклучокот „еве го Македонецот кој одработи добро за УЧК“. Повторно имаме изјава од уредникот кој недвосмислено подгрува меѓуетничка нетрпеливост и придонесува кон етничка дискриминација. Спинот се евидентира со констатацијата дека одликувањето е директно поврзано со наводна црна политичка агенда на опозициската СДСМ, а за тоа не се презентираат конкретни докази.

Самиот прилог е технички слабо изведен, бидејќи наместо изјави имаме парафрази, што создава сомнеж за веродостојноста на изјавите. Во поглед на професионалноста и во самиот прилог се забележуваат елементи на спин. Делот од говорот на Тачи, во кој наводно им се заблагодарил на политички активисти, се врзува не само со прозваниот Милчин, туку и со политички лидери во Македонија. Обидот за дискредитација во комбинација со најавата се шири од Милчин кон партиите од албанскиот политички блок во Македонија. Имаме јасно неизбалансиран прилог, конструиран во форма на квази-соочување на актуелна дневна изјава со архивски изјави.

И анализата на Агенцијата за овој дневник ги сличните забелешки и се констатира дека не се почитуваат професионалните начела од членот 61 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (ЗААВМУ). Наместо на публиката да и се овозможи слободно да го оформи своето мислење за настаните и прашањата – таа е подложена на убедување, наметнување мислење, манипулирање со информации и заплашување со губење на државата, губење на работните места, војна и со тврдењето дека во Македонија нема да има судски систем туку „ќе имаме наци систем“.

Ова издание на вестите е одјавено со забелешката дека во вестите доминира политиката, „но до 11 декември ќе биде така, а потоа се надеваме дека ќе избереме исправно и нема да имаме криза“. Македонија, кој не се толку богати како Карпош, како Центар, како Аеродром, како Струмица, Куманово, Кисела Вода или некои други, тие – тие нека се снајдат за леб и за вода“.

Во „Дневникот“ во 23 часот, извештајот за активностите од кампањата на СДСМ има најава од студиото (33 секунди) со негативна рамка за СДСМ. Имено, се наведува дека Радмила Шеќеринска изразила жалење поради тоа што нејзината сестра си заминува од Македонија и се вели: „забелешката на останатиот дел од публиката беше дека ни Шеќеринска, ни сестрата на Шеќеринска не верува во победата на СДСМ, ниту во ветувањата на Заев и Радмила Шеќеринска. Инаку, доколку веруваше во ветувањата на Заев и Шеќеринска, ќе останеше тука“.

По емитувањето на извештајот, од студиото следува коментар (56 секунди) со негативна рамка за СДСМ. Коментирајќи дел од обраќањето на Зоран Заев на митингот, водителот вели „има некоја збунка овдека во математикава на Заев, ама тоа не може онака, едно за мене едно за Вицето. Овдека има конкретна математика“. Откако се објаснува во кој дел е грешката на Заев, и дека за да се спроведе неговото ветување треба едно семејство да има меѓу пет и 10 илјади евра месечно и да ги потроши, се вели: „Колку семејства, освен на Заев, месечно имаат приходи помеѓу пет и 10 илјади евра. Веројатно Заев мисли на своето семејство кое веројатно има и повеќе од пет до 10 илјади евра согласно неговите приходи“.

На 24 ноември, се емитува осврт „Андреас Грос за Сител: Со Заев делиме исти ставови, промена на Уставот и двојазичност за Македонија“ (4 минути и 33 секунди) во кој има негативна рамка за СДСМ. Прилогот, во најголем дел е пишано интервју на швајцарскиот политичар Грос за Сител, а кон крајот се репризира обраќањето на Заев пред дијаспората во Берн, се емитува и дел

од обраќањето на Грос на истиот настан, по што медиумот завршува со: „Заев од партиските митинзи тврдеше дека не постојат никакви идеи за федерализација и двојазичност во Македонија“. Прилогот е објавен во двете анализирани изданија на Дневникот.

Следува уште еден осврт, објавен и во двете изданија на „Дневникот“, со негативна рамка за СДСМ „Кандидатката за пратеник на СДСМ, Ѓулумсер Касапи децидна: Програмата на СДСМ предвидува редефинирање на државата“ (3 минути и 22 секунди). Во него е преземена изјава на Ѓулумсер Касапи од емисија еmitувана на ТВ Алсат-М за тоа дека таа смета оти СДСМ ќе го реши прашањето на употребата на албанскиот јазик на територијата на државата. Потоа, медиумот ја повторува изјавата на Трајко Вељаноски од Коалицијата на ВМРО ДПМНЕ за тоа дека „прашањето за редефинирање на државата е внесено во програмата на СДСМ“.

На 26 ноември, во вестите во 19 и во 23 часот, се еmitува прилог, означен со телопите „Сител анализира: Дали изборната кампања на СДСМ „За живот во Македонија“ е автентична изборна платформа на СДСМ?“, „Сител анализира: Дали слоганот е само нивни, дали програмата ја нема никој друг?“ „За живот во Македонија“ – оваа кампања е целосно украдена од соседна Србија“, „Кампањата за живот во 2011 година беше изборна кампања на српските ултра националисти и фашисти Двери“ (1 минута и 54 секунди) во кој прави споредба меѓу кампањата на српската партија Двери и онаа на Коалицијата предводена од СДСМ. Се оценува дека со ова се потврдува оти СДСМ „има ангажирано скапи продавачи на магла од Србија кои им ја водат кампањата, но истовремено учествуваа во организирањето на нередите преку т.н. Шарена револуција“. Се вели дека тоа се контроверзни личности, вплеткани во корупција кои на СДСМ и продале „кампања и слоган целосно украдени од српската партија“. На крајот се вели дека Двери е екстремно десничарска партија во која членови се најрадикалните српски националисти.

Потоа, во обете анализирани изданија на „Дневникот“ следува освртот, чии акценти се извлечени во телопите „Аналитичари: Опасни се тезите за зголемена децентрализација на општините“ и „Аналитичари: Тоа ќе ги подгрева Албанците кога тогаш да создадат етнички тензии“ (2 минути и 38 секунди). Во него, аналитичарот Никола Србов и политологот и аналитичар Владимир Божиновски, коментираат делови од програмата на Коалицијата предводена од СДСМ. Србов смета дека во Македонија е премногу опасно да се формира полиција на ниво на општини „бидејќи сме мултиетничко општество на Балканскиот Полуостров каде што приликтите се прилично, прилично опасни“ и дека со текот на годините, децентрализацијата ќе води до одделување на општините и тоа е кантонизација. Божиновски вели дека можеби СДСМ не ветил федерализација, но тогаш што е двојазичност - регионализација - федерализација, за што говорел Грос, а Заев седел до него. Се вели дека според аналитичарите, изјавите на Заев за двојазичноста и за уставни измени „се многу опасни бидејќи можат во иднина да разгорат етнички тензии во државата“. Има анкета со негативни ставови од граѓани.

На 27 декември, во двете изданија на вестите, има осврт „Анализа: Изјавите на Заев конtra националните интереси имаат континуитет“ (3 минути и 42 секунди) со негативна рамка за СДСМ. Најавата гласи: „Од виткањето кичма, до промената на Уставот и надминувањето на Охридскиот рамковен договор. Аналитичарите потсетуваат дека изјавите со кои се нарушува македонскиот национален интерес имаат континуитет кога станува збор за Заев и СДСМ. Последните изјави се особено опасни и според историчарите“. Во прилогот се пренесува дел од изјава на историчарката Виолета Ачкоска, дадена за утринската програма на ТВ Сител, за позицијата на големите сили во однос на постоењето на Македонија како држава, за потребата да се зачува нејзината унитарност и белезите од кои Заев се откажал. Се вели дека нејзината реакција доаѓа по последните изјави на Заев, по што се репризираат изјавите на Зоран Заев од Берн и од емисијата од ТВ 21 М.

На 28 ноември, „Дневникот“ во 19 часот започнува со сегмент со негативен тон и рамка за Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, а се состои од најава од студиото и прилог. Обраќањето од студиото (5 минути и 12 секунди), е означено како уреднички коментар. Овој говор содржи закани за покренување кривични и прекршочни постапки против „раководството на Агенцијата за медиуми, почнувајќи од директорот, а понатаму до одговорните во стручните служби“ поради, како што се вели „ злоупотреба на службена положба и несовесно работење во службата, особено на стручните служби“. Се изнесуваат низа невистини, меѓу кои и тврдење дека „создадовме нов СЈО со Агенцијата за медиуми. Имено, и СЈО и Агенцијата за медиуми таргет за казнување, за заплашување, за притисоци имаат исклучиво листа на луѓе, во случајов на Агенцијата за медиуми, на медиуми, кои Заев ги прогласи за непријатели“.

Потоа се еmitува коментар (3 минути и 48 секунди) во кој се пренесува ставот на „дел од членовите на Ад-хок телото“ Цветин Чилиманов и Слаѓана Димишкова, членови на Привремената комисија за следење на медиумското претставување (од допис упатен до Агенцијата), со негативен тон и рамка за Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги. Во прилогот се тврди дека „Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги работи по партиска директива.

Доказ за тоа се сите нивни извештаи подготвени тенденциозно со цел да наметнат можност за казнување на медиумите кои не им се наклонети на СДСМ". Во прилогот е емитувана и изјава од Цветин Чилиманов.

Подоцна во вестите има најава од студиото, означена како уреднички коментар, со негативна рамка за СДСМ (1 минута и 47 секунди). Најпрвин се вели дека на митингот на ВМРО ДПМНЕ во Скопје претходниот ден имало повеќе од 80 000 луѓе „бидејќи е многу битна темата – темата е дали ќе се федерализира Македонија, ќе влезе во двојазичност и во неповратен процес“. Потоа се наведува дека весникот „Вечер“, објавил изјава од Муса Ѓамалари, еден од лидерите на емиграцијата на Албанците во Европа - „благодариме до Заев, тоа што ни го вети, тоа го исполнува, тој е за нас месија. Тоа е сериозна изјава“.

Во најавата за наредниот прилог, извештај од активностите од кампањата на Коалицијата предводена од СДСМ, се вели: „Ајде сега Мими во Кавадарци да не извести што превеле од спрскава програма во СДСМ и што им предложиле на Македонците од Двери“.

Подолу во вестите, има најава за интервјуто на Љубисав Иванов Синго за „Вечер“, која е означена како уреднички коментар (1 минута и 1 секунда), со негативна рамка за СДСМ. Во неа, меѓу другото, се вели дека Македонија се наоѓа во критични моменти, бидејќи над две години „ни е наметната политичка криза и тоа не по наша волја. Ние имаме меѓу најдобрите економски резултати, етнички резултати, граѓански резултати, во регионот. Но, некој сакаше криза, за на овие избори да ни се понуди од страна на социјалдемократите кантонизација и да ни се понуди двојазичност на целата држава, со што Македонците го губат она што го имаат во единствената држава во која и имаат нешто“.

Подоцна се пренесува напис од „Вечер“, означен со телопот „Вечер“: „Струмица гас“ продава гас на физички и правни лица, иако нема заведено лиценца“ и „Вечер“: „Струмица гас“ неконтролирано влече пари од јавните претпријатија“ (2 минути и 29 секунди) со негативна рамка за СДСМ. Во „Дневникот“ во 23 часот, се емитува коментар (4 минути и 6 секунди), со негативен тон и рамка за СДСМ. Најавата е означена како уреднички коментар и во неа се вели дека на овие избори ќе „се вртат две работи“ – персоналната, дали ќе се гласа за Никола Груевски „со сите работи што одат со тоа име“ или за Зоран Заев „со сите работи што одат, па со тоа име“. А другата работа ќе биде „дали ќе се гласа за двојазична и кантонална, или федерализирана Македонија или против тоа ќе се гласа. Бидејќи не е случајно тоа што на Заев му е дадена задачата сега да бара двојазичност и кантонизација. Тоа е координирана акција. Пет општини почнаа изградба на голема Албанија. Пет општини од Албанија, Косово и Македонија решија да се поврзат меѓу себе. Денес се пет. Ако Македонија изгласа уставни промени кои ги бара Заев, тоа ќе биде и правно можно. Утре ќе бидат десет. Задутре ќе бидат дваесет. И толку е“. Потоа следува коментар означен со телопите „Голема Албанија на мала врата – пишува Б92“ и „5 општини од Македонија, Косово и Албанија на мала врата формираа Сојуз на албански општини“. Прилогот започнува со пренесување напис од Б92 за поврзувањето на петте општини од регионот во „унија на албански општини“. По ова се емитува изјава на политичкиот аналитичар Александар Пандов (ова ја отвора Пандорината кутија и е почеток на планот за кој се залага Зоран Заев за двојазичност и кантонизација, „најголемите диктатори, најголемите фашисти во светот тргнале со некои ситни чекори, со некои ситни идеи. Они срамежливо сега во нивната изборна програма предвидуваат децентрализација, но со самото тоа они ја вреќаат интелигенцијата на Македонецот“). Се репризира изјавата на Заев, па ериза, по кој знае кој пат на Трајко Вељаноски од ВМРО а крајот се завршува со навод дека „идејата за федерализација беше поддржана и од медиумите блиски до СДСМ, а доскорешниот прв човек на Сорос Владимир Милчин, беше одликуван за заслуги за унапредување на Албанците“.

Веднаш потоа следува сегмент, означен како уреднички коментар (1 минута и 25 секунди) кој не може да се класифицира како новинарски жанр, а спротивно на професионалните начела од член 61 од ЗААВМУ на публиката и наметнува свои ставови и ја убедува во нив. Сегментот започнува со објаснување на Германија, односно Австраја“. Потоа се вели дека ако Македонија биде кантонална „како што Заев јавно им нуди и на македонските, особено на албанските гласачи, значи дека во Македонија нема Македонци. Можда има по државјанство, но не по етнички национални обележја. Што значи тоа? Македонија ќе има кантони бугарски, грчки и албански. Македонци ќе имаат пасош, ќе се викаат горе Република Македонија, како што е Швајцарија, ама Македонци нема да има внатре. Швајцарците имаат државјанство, но говорат јазици, почитуваат култури и следат традиции на други народи. Затоа, на пример, замислете да го направиме Косово кантонално, па да имаме српски кантон, македонски кантон кај Горанците и албански кантон, остатокот. Па зошто да не? И онака не е признаено Косово од Обединетите нации“.

На 30 ноември, во извештајот означен со телопите „Второ полувреме од предизборната кампања: ВМРО ДПМНЕ во Виница и Кочани“, „Никола Груевски во посета на Банско и Куклиш“ и „Активности на носителите на листи на Коалицијата за подобра Македонија“ репортерот од

теренот коментира дека претседателот на СДСМ Зоран Заев „очигледно“ побегнал од лидерскиот дуел со Груевски.

Во двата анализирани дневника се емитува коментарот „Кантонизација според визијата на Заев: едно село – еден кантон“ (3 минути и 40 секунди) со негативна рамка за Зоран Заев и СДСМ. Во него се емитува нов дел од обраќање на Зоран Заев пред дијаспората во Швајцарија, во кој говори дека треба да има уште поголема децентрализација, при што вели „гледам овде едно село е кантон и тоа село си одлучува овде за самото село“, по што се емитува изјавата на Трајко Вељаноски од ВМРО ДПМНЕ за тоа дека „целта на СДСМ е федерализација“. Следува дел од интервјуто на ТВ Сител со претседателот на албанската дијаспора Муса Љамалари со вовед дека и тој „потврди дека нивните заложби се за федерализација на Македонија“, по што се пушта неговата изјава оти тој смета дека федерализацијата е подобра. Следува изјава од уметникот Александар Станковски со негативен став. Потоа, се вели дека „слушањата во изминатиот период во регионот само ги потврдија плановите зад кои стои албанската дијаспора“ по што се потсетува на текстот од Б92 дека во Тирана е потписан договор за формирање унија на албански општини од регионот. На крајот се вели дека поткрепа за ова е инцидентот кога пред посетата на Барак Обама на Атина, во возило на албанската амбасада биле пронајдени учебници со карти на голема Албанија.

На 27 ноември, од 18 часот и 15 минути до 18 часот и 42 минути, има посебна информативна емисија Отворено студио во живо од плоштадот во Скопје каде се очекува почетокот на митингот на Коалицијата предводена од ВМРО ДПМНЕ во главниот град. Со политичките аналитичари Сашо Клековски и Владимир Божиновски се анализира текот на првата половина од кампањата. Овие изјави се емитувани и во И во утринските програми има речиси исклучиво политика и ите тие имат негативен тон и рамка кон СДСМ и јаследата линијата и тематиката од дневните изданија вести. Темите се следни: „Што е национален интерес? Интересот на државата версус интересот на политичарите. Што се црвени линии? Заслужува ли граѓанинот да знае до каде и за што може да преговара неговиот водач?“ „Сорос плаќал по 15 долари од час за учесниците во протестите против Трамп. Каде се Сорос има финансирано и со какви цели? Колку Сорос плаќа за протестите ширум Европа? Ги финансира ли Сорос протестите во Македонија? Колку пари се доволни за да задоволат еден демонстрант, професионалец? Плаќал ли за протести во Македонија?“

Со оглед на изнесеното, што како содржина дава исклучиво негативен тон и рмака за една партија (СДСМ и Коалицијата), фаворизира друга партија (ВМРО ДПМНЕ и Коалицијата) и содржи генерален негативен став кон сите албански партии во Македонија без нивна индивидуализација или било каков обид за контакт со нив, или со нивни ставови се предлага мерка како во диспозитивот.

Со оглед на изнесеното, од што е видлива уредничката политика кон двата главни политички ривали, Привремената комисија за следење на медиумското претставување констатираше дека постои прекршување по основ на член 75 став 1 и став 2 и член 75-а став 1 точка б и став 2 од Изборниот законик.

Врз основа на предходно наведеното, со оглед дека прекршокот е повторен, Привремената комисија за следење на медиумското претставување предлага да се покрене прекршочна постапка во која судот ќе изрече прекршочна санкција – глоба за прекршување на член 75 став 1 и став 2 и член 75-а став 1 точка б и став 2 од Изборниот законик.

Членови на Привремената комисија за следење на медиумско претставување:

1. Љубомир Костовски
2. Љубомир Костовски
3. Горан Трпеноски

